

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918”
1.2. Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	de ARTĂ RELIGIOASĂ
1.4. Domeniul de studii	ARTE VIZUALE
1.5. Ciclul de studii	LICENȚĂ 2022-2025
1.6. Programul de studii	Artă Sacră

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	STUDIUL DESENULUI PENTRU ICONOGRAFIE (I)			2.2. Cod disciplină	ARS 109
2.3. Titularul activității de curs	Conferențiar univ dr. habil. Gabriela ȘTEFĂNIȚĂ				
2.4. Titularul activității de seminar	Conferențiar univ dr. habil. Gabriela ȘTEFĂNIȚĂ				
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare	E
2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)					O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					7
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (studiu după obiecte și model viu)					9
Total ore activități individuale					47

3.7 Total ore studiu individual	47
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Atelier dotat cu șevalete, mese pentru desen, planșe, model gips,
--------------------------------	---

5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Aterlier dotat cu șevalete, mese pentru desen</i>
--	--

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Decodificarea realității obiective și transpunerea ei în limbaj specific C2. Sintetizarea formelor naturale în forme structurale, geometrice C3. Identificarea principiilor și structurilor compoziției statice și dinamice în analiza unor compoziții variate C4. Construirea în spațiul plastic a diferitelor elemente de reprezentat, cu respectarea specificului artei bizantine C5. Dezvoltarea capacității de observare și de înțelegere a structurii corpului uman C6. Redarea în mod corect a construcției unor forme anatomice și a corpului uman în ansamblu
Competențe transversale	CT1. Dezvoltarea capacității de autoevaluare și evaluare artistică CT2. Dobândirea unor abilități de lucru interactiv

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Transmiterea noțiunilor teoretice și realizarea aplicațiilor practice specifice domeniului desenului, dezvoltarea aptitudinilor artistice de vizualizare prin conștientizarea, asimilarea și reprezentarea principiilor grafice, constructive și valorice din cadrul modelelor din temele propuse
7.2 Obiectivele specifice	- Disciplina reprezintă un segment de sinteză în cultura plastică a studentului. Prin studiul desenului pentru iconografie se urmărește formarea unor aptitudini prin care studentul să poată ajunge la stadiul exprimării directe a mesajului plastic, prin mijloace specifice, laice și canonic-religioase - Tematica permite adaptarea desenului compozițional la specificul bizantin al icoanei și artei murale. Contrastul și armonia liniei în desenul grafic și în desenul monumental, corelate caracteristicilor artei bizantine

8. Conținuturi

8.1. CURS	Metode de predare	Observații
1. Elemente de limbaj plastic- punctul, linia, pata - expresivități ale punctului, liniei și petei - alternative de realizare a relației între elemente de limbaj plastic în studiul formei prin lumină și umbră - aplicații practice	Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
2- 3. Construcția formei și a spațiului plastic cu ajutorul elementelor de perspectivă - modalități de redare a spațiului și a volumului cu ajutorul unor elemente de sprijin specifice desenului perspectiv - aplicații practice	Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
4- 5. Amplificarea expresivității elementelor de limbaj plastic pentru sugerarea volumului și al spațiului - contraste valorice în percepția vizuală a formei. Relația ton local- treaptă tonală - aplicații practice	Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimate	2 ore fizice

6- 7..Corelarea potențialului expresiv al elementelor de limbaj plastic și al tehnicilor grafice pentru a evidenția caracterul naturii studiate - expresivități ale liniei, ale petei valorice și ale formei - modalități de obținere a materialității, prin valorație - aplicații practice	Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
8- 9. Exerciții de formare a deprinderilor de a observa și studia modelul pentru desenat- desenul după natură - procedeele practice necesare în realizarea studiilor după natură (naturi statice, studii după portrete din gips și volume geometrice) - aplicații practice	Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
10- 11. Raportul formă- suprafață, studiul elementelor anatomice- nas, ochi, buze, ureche - compoziție, relația volumetrică a componentelor studiate, construcția liniară - studiul după mulaj de gips, schițe de observație, copii și replici creative după imagini religioase - aplicații practice	Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
12- 13. Raportul formă- suprafață, studiul elementelor anatomice- mână, picior - compoziție, relația volumetrică a componentelor studiate, construcția liniară - studiul după mulaj de gips, schițe de observație, copii și replici creative după imagini religioase - aplicații practice	Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
14. Relația ritm liniar- valoric- studiul elementelor anatomice- craniu, ecroșeu - relația volumetrică a formelor cu spațiul plastic, construcția, compoziția, redarea ritmică valorică a suprafețelor formelor - noțiuni de anatomie, generalități, scheletul, articulații, musculatură, proporții, repere anatomice - aplicații practice	Explicații, dialog dirijat, conversații, demonstrații, exerciții. Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
8.2. SEMINAR		
1. Expresivități ale punctului, liniei și petei (suprafețe) Aplicarea criteriilor de analiză în studiul expresivității elementelor de limbaj plastic	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate Materiale didactice imprimate, studiu de observație după model, obiect gips	1 oră fizică
2. Modalități plastice de redare a volumului și a spațiului Expresivități ale liniei, ale petei valorice și ale formei	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate Materiale didactice imprimate, studiu de observație după model gips	1 oră fizică
3.Particularități ale raportului lumină- umbră, în perceperea și redarea formelor, de la elementele constitutive la ansamblu	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate Materiale didactice imprimate, studiu de observație după model gips	1 oră fizică
4.Identificarea tuturor relațiilor dintre elementele constitutive și ansamblu Raportul detaliu- ansamblu în cadrul studiului	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate Materiale didactice imprimate, studiu de observație după model gips	1 oră fizică

5. Modalități de structurare a suprafețelor, prin redarea materialității Exerciții pentru redarea materialității obiectelor, a structurilor și a texturilor	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
6-7. Studiul naturii statice cu drapaj și mulaj de gips Paginație, construcție, reducerea formelor complexe la forme geometrice simple. Valorația, scări valorice. Dominantă tonală	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate Studiu de observație după model gips	2 ore fizice
8. Teme de desen din memorie- exercitarea capacității de memorizare și reprezentare a formelor	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate	1 oră fizică
9- 10. Desen după model, gips antic Paginație, proporții, axe, volume. Valorație. Redarea principalelor planuri valorice. Accentuarea prin valori a principalelor forme anatomice.	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate Studiu de observație după model gips	2 ore fizice
11-12. Desen după model, gips antic Paginație, proporții, axe, volume. Valorație. Particularități morfologice ale tipului feminin și masculin. Repere anatomice	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate Studiu de observație după model gips	2 ore fizice
13-14. Desen după model, studiu de detalii anatomice Noțiuni de anatomie, generalități, scheletul, articulații, musculatură. Proporțiile corpului omenesc.	Explicații, dezbateri, discuții pe baza desenelor executate Studiu de observație după model gips	2 ore fizice

8.3. Bibliografie

- ✓ AILINCĂI, Cornel, Gramatica formelor vizuale, Ed, Paralela 45, Pitești, 2000
- ✓ AILINCĂI, Cornel, Introducere în gramatica limbajului vizual, Ed Dacia, Cluj-Napoca, 1982
- ✓ ARNHEIM, Rudolf, Forța centrului vizual, Ed Polirom, Iași, 2012
- ✓ ARNHEIM, Rudolf, Arta și percepția vizuală, Ed. Meridiane, București, 1979.
- ✓ ACHITEI, Gheorghe, Frumosul dincolo de artă, Ed. Meridiane, București 1988
- ✓ BARNEA, Ion, Arta creștină în România, vol. I (secolele III-IV), vol. II (VII-XIII), Ed Meridiane, București, 1979 și 1981
- ✓ BARTOȘ, Jenő, Tehnici artistice murale. Tehnologii de transpunere, note de curs, Ed Polirom, Iași, 2003
- ✓ BRION, Marcel “Arta abstractă”, Ed. Meridiane, București 1972
- ✓ CONSTANTIN, Paul, Culoare, artă, ambient, Ed. Meridiane, București, 1979
- ✓ DEMETRESCU, Camilian, Culoarea suflet și retină, Ed. Meridiane, București, 1966.
- ✓ DUMITRESCU, Zamfir, Ars Perspectivae, Ed. Nemira, București, 2002
- ✓ DUMITRESCU, Zamfir, Leonardo – structuri geometrice – plastice, Ed. Meridiane, București, 1988.
- ✓ DA VINCI, Leonardo, Tratat despre pictură, Ed. Meridiane, București, 1971
- ✓ DIONISIE din Furna, Erminia picturii bizantine, Ed Sofia, București, 2000
- ✓ DEMETRESCU, Camilian, Culoarea - Suflet și retină, Ed Meridiane, București, 1966
- ✓ EGON, Sendler, Icoana, imaginea nevăzutului. Elemente de teologie, estetică, tehnică, Ed Sofia, București, 2005
- ✓ ECO, Umberto, Arta și frumosul în estetica medievală, București, 1999
- ✓ ECO, Umberto (coordonator), Istoria frumuseții, Ed RAO, București, 2006
- ✓ ECO, Umberto (coordonator), Istoria urâtului, Ed RAO, București, 2007
- ✓ FOCILLON, Henri, Viața formelor, Ed. Meridiane, București, 1977
- ✓ FOCILLON, Henry, Viața formelor și elogiul mâinii, Ediția a II-a, Ed. Meridiane, București, 1995
- ✓ GHÎȚESCU, Gheorghe, Antropologie artistică, vol. II, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1981
- ✓ HAVEL, Marc, Tehnica tabloului, Ed. Meridiane, București, 1988
- ✓ HOFMANN, Werner, Fundamentele artei moderne, Ed. Meridiane, București, 1977
- ✓ HUYGHE, René, Puterea imaginii, Ed. Meridiane, București, 1971.
- ✓ HEINRICH, Lutzeler, Drumuri spre artă, vol. I și II, Ed. Meridiane, București, 1986
- ✓ KANDINSKI, Wassily, Spiritualul în artă, Ed. Meridiane, București, 1994.
- ✓ LĂZĂRESCU, Liviu, Culoarea în artă, Ed. Polirom, Iași, 2009.
- ✓ LĂZĂRESCU, Liviu, Pictura în ulei, Ed. Sigma Plus, Deva, 1996.
- ✓ LHOTÉ, André, Tratat despre peisaj și figură, Ed. Meridiane, București, 1969.
- ✓ MARTIN, Heidegger, Originea operei de artă, Ed Humanitas, 1995, București
- ✓ MUNRO, Thomas, Arta și relațiile dintre ele, vol. I și II, Ed. Meridiane, București, 1981
- ✓ NICOLAI, Hartman, Estetica, Ed Univers, 1974, București
- ✓ NATHAN, Knobler, Dialogul vizual, vol. I și II, Ed. Meridiane, București, 1983
- ✓ QUENOT, Michel, Învieirea și icoana, Ed Christiana, București, 1999
- ✓ RADIAN, H. R., Cartea proporțiilor, Ed. Meridiane, București, 1981.
- ✓ USPENSKY, Leonid, și LOSKI, Vladimir, Călăuziri în lumea icoanei, Ed Sopia, București, 2003
- ✓ USPENSKY, Leonid, Iconostasul, Ed Anastasia, București, 1994

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul este o radiografie analitică a realităților istorice, culturale și politice care marchează fundamental devenirea umană în spectrul religios creștin realizând premisele unor dezbateri inter și intrareligioase. Transmiterea noțiunilor teoretice și realizarea aplicațiilor practice specifice domeniului desenului, dezvoltarea aptitudinilor artistice de vizualizare prin conștientizarea, asimilarea și reprezentarea principiilor grafice, constructive și valorice din cadrul modelelor din temele propuse.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			50 %
		-	-
10.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs	-	20 %
	- Activitate la seminar		30 %
10.6 Standard minim de performanță: Pentru nota 5 (cinci): studentul cunoaște noțiunile teoretice și realizarea aplicațiilor practice specifice domeniului desenului.			

Data completării 20.09.2024	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 21.09.2024	Semnătura director de departament 	